ORTHOPANTOMOGRAM

1) beetblokje
2) element 11
3) 28
4) geïmpacteerde 38
5) canalis mandibulae
6) foramen mentale
7) angulus mandibulae
8) proc. condylaris (kaakkop)
9) proc. coronoideus
10) fossa mandibularis (kaakkom)
11) tuberculum articulare
12) orbita
13) septum nasi
14) sinus maxillaris

ANTIBIOTICA BELEID

A priori: Behandelen dentogene oorzaak. Abcess: incisie en drainage
Beginnend infiltraat: Amoxicilline 500 mg 4dd of clindamycine 300 mg 4dd 7 dgn
Osteomyelitis: Amoxicilline 500 mg 4dd, clindamycine 600 mg 3dd min 6 wkn
Loge abces: Benzylpenicilline 1 milj IE 6 dd iv en metronidazol 500 mg 3 dd iv
Odontogene sinusitis: (Behandelen oorzakelijk element) Ext. Amoxicilline 500 mg 3dd, Augmentin 625mg 3dd 7 dgn of clindamycine 300 mg 4dd 7 dgn
Parotitis: Flucloxacilline 500 mg 4 dd of clindamycine 300 mg 4 dd 7 dgn
Endocarditis profylaxe: Amoxicilline 2000 mg of clindamycine 600 mg 30-60 min vóór ingreep
Implantologie profylaxe: Amoxicilline 2000 mg 60 min vóór ingreep

bij bedreigde luchtweg en ernstige uitbreiding: klinische opname en AB i.v., incisie en drainage

TEMPORO MANDIBULAIRE STOORNIS

Symptomen: pijn (pre)auricular gerelateerd aan activiteit en belasting, diffuse pijn regio kauwspieren, uitstralende pijn hoofd, nek en schouders, knappen, beperkte mondopening actief/passief
Pre-disponerende factoren artrogeen/myogeen: langdurige belastingeen één kant, klemmen/knarsen, kauwgom kauwen, nagelbijten, potlood bijten
Lichamelijk onderzoek: pijn provocatie bij palpatie, pijn verdwijnt na lokale anesthesie gewricht, mondopening passief (adhesie/ankylosering)/actief (myogeen), deviatie mandibula naar aangedane zijde bij openen, tekenen van ontsteking (zwelling,warmte, roodheid), stand occlusievlak, crepitaties
Aanvullend onderzoek: OPT, CT aangezicht, 3D scan (luxatie, ankylose, degeneratieve veranderingen)
Therapie: leefstijladviezen (bewust worden klemmen/knarsen, kauwen op aangedane zijde, zachte voeding, vermijden afbijten, geen potlood- en/of kauwgom kauwen), medicamenteus (NSAID, diazepam, amitriptyline), fysiotherapie, stabilisatiebeet, psychologisch, zelden invasieve therapie (corticosteroïden injectie of chirurgie)

ODONTOGENE ONTSTEKINGEN

PERI-APICALE ONTSTEKING

Locatie: Aan de wortelpunt van een element

1) Peri-apicaal granuloom: Geen symptomen, soms odontogene fistel in regio element
2) Acuut verergterd peri-apicaal granuloom: Hevige, kloppende pijn, goed te lokaliseren, hoog aanvoelend element, percussie/beet pijnlijk, pijnlijke gingiva
3) Acute periostitis: +1-2 dgn. Uitbraak meestal buccaal, uitstralende pijn, oedeem wang/lip
4) Subperiostaal abces: +3 dgn. Zwelling, erytheem gingiva, zeer pijnlijk bij palpatie
5) Submuceus abces: +3 dgn. Sterke toename zwelling intra-/extra-oraal, afname pijn
Complicaties: Loge abces, cellulitis, flegmone
Alarm-symptomen: Trismus, slikklachten, bedreigde luchtweg, kwijlen, koorts >39,5 °C, verlaagd bewustzijn, sepsis
Therapie: Drainage, endodontie (wortelkanaalbehandeling), Schröderse Lüftung (bottrepanatie), apex resectie, extractie

LOGE ABCESSEN

Bovenkaak	**Onderkaak**	
• Infratemporaal	• Submentaal	• Sublinguaal
• Parapharyngeaal	• Perimandibulair	• Submandibulair
• Pterygomandibulair	• Pterygomandibulair	• Parapharyngeaal
• Retro maxillair		

ACUTE PERICORONAIRE ONTSTEKING

Locatie: Weefsel rondom kroon van een niet volledig doorgebroken element. Vaak de onder verstandskiezen. Lokaal kloppende pijn; erytheem, oedeem omliggende gingiva/mucosa; beperkte mobiliteit onderkaak; vieze smaak; fotor ex ore; zwelling wang; oorpijn, slikklachten
Complicaties: Pericoronair abces, submuceus abces, flegmone, cellulitis, loge abces
Therapie: Pocket uitspuiten met H_2O_2, H_2O_2 tampon kuur 6dd 7 dgn

CHRONISCHE PARODONTALE ONTSTEKING

Locatie: Ontsteking in bodem van een verdiepte tandvleespocket.
Als gevolg chronische gingivitis marginalis; makkelijk bloedende gingiva; pockets (> 3mm); retractie gingiva; mobiele elementen; fotor ex ore
Therapie: Lifestyle aanpassen (roken, mondhygiene), pocket curettage (tandarts-parodontoloog, mondhygiënist), extractie

MKA CHIRURGIE

ESCULAAP

CLASSIFICATIE ELEMENTEN

1e getal: Kwadranten: 1 = rechtsboven; 2 = linksboven;
3 = linksonder; 4 = rechtsonder
2e getal: Nummering element vanaf mediaanlijn gerekend:
1,2 = incisief; 3 = cuspidaat; 4,5 = premolaar; 6,7,8 = molaar
Voorbeeld: cuspidaat linksboven = 23

ALGEMENE ANAMNESE

Verwijzer: zelfverwijzer (SEH), tandarts, orthodontist, huisarts, medisch specialist
Voorgeschiedenis: operaties/radiotherapie in hoofd-hals gebied, fracturen/trauma aangezicht, (behandelde) cheilognathopalatoschisis, aangeboren/verworven hartafwijkingen, diabetes mellitus, HIV, algemene comorbiditeit
Medicatie: anticoagulantia, systemische corticosteroïden, bisfosfonaten
Allergieën: medicatie, jodium, latex, pleisters
Intoxicaties: nicotine, alcohol, drugsgebruik (i.v., nasaal cocaïne)

MKA ONDERZOEK

INTRA-ORAAL

Elementen: betand/onbetand, restauraties (vulling), cariës, percussie, mobiliteit, vitaliteitstest, agenesie (niet-aangelegd), impactie (doorbraakstoornis)
Gingiva: pockets, sulcus bloedingen, ontsteking (gingivitis, parodontitis) fistels, zwelling, hyperplasie, retractie, irritatiepunten prothese
Slijmvliezen: vochtigheid, kleur (anemie), mucokèle, ontsteking/aften, hematoom, aspect afvoergangen ductus Stenoni/Whartoni, geïndureerde ulcera
Tong: beslag, fissuren, motoriek, afwijkingen slijmvlies
Occlusie: diepe beet, kruisbeet, open beet, schaarbeet, Angle klasse I/II/III
Overig: foetor ex ore, proc. alveolaris hoogte/breedte

EXTRA-ORAAL

Kaakstand: symm. gelaat, over-/onderontwikkeling boven-/onderkaak/middengezicht, onderbeet, overbeet, diepe beet, openbeet, kruisbeet, mediaanlijn neus-lip-kin-tanden, occlusale vlak, gummy smile (veel tandvlees zichtbaar bovenkaak, bijv bij lachen), actieve lipsluiting (overmatige m. mentalis aanspanning)
Kaakgewr: palpatie proc. condylaris, actieve/passieve mondopening, palpatie m. temporalis/masseter, gewrichtsgeluiden (knap, crepitaties)
Huidafw: zwelling, ulcera, keratinische afwijkingen, symmetrie
Neurologisch:functie hersenzenuwen, symmetrie, mimiek, sensibiliteit
Overig: kloppijn sinus frontalis/maxillaris, lymfeklieren

SLIJMVLIES AFWIJKINGEN

WITTE AFWIJKINGEN: AFSCHRAAPBAAR

CANDIDOSE
Candida albicans belangrijkste pathogeen, 40% dragerschap.
Vormen: pseudomembraneus, erythemateus, chronisch hyperplastisch
Predisponerende factoren: tabak, chronische irritatie, slijmvlies aandoeningen, slechte gebitstoestand, post radiotherapie, zwangerschap, endocriene stoornissen, immunodeficiëntie (syndromen, medicamenteus)
Beleid: Miconazol orale gel 20 mg/g 4 dd 1 maatlepel, itraconazol 2 dd 20 cc spoelen of miconazol crème 3 dd + desinfectie prothese in chloorhexidinegluconaat

WITTE AFWIJKINGEN: NIET-AFSCHRAAPBAAR

REACTIEF
Geringe ontstekingsactiviteit, hypertrofische mucosa
Oorzaak: mechanische/chemische/thermische prikkels, slechte restauraties, cariës, slechte prothese, wang/lipbijten, roken, alcohol
Beleid: elimineren oorzaak

LICHEN PLANUS
Vormen: erosief, reticulair, plaques
Wit, soms rood, bilateraal aanwezig. Striae v. Wickham. Soms branderige sensatie.
Premaligne (1% / jaar)
Predisponerende factoren: tabak, alcohol, chronische irritatie, ijzergebreksanemie
Beleid: indien biopt dysplasie toont lokale excisie of CO2 laser, follow-up à 3-6 mnd

LEUKOPLAKIE / ERYTROPLAKIE
Vormen: verruceus, erosief
Verdwijnt soms na elimineren provocerende factoren. Premaligne (1-2% / jaar)
Voorkeurslocaties: wang, tongrand, mondbodem
Soms pijnlijk, branderige sensatie

OVERIGE AFWIJKINGEN

RODE LAESIES
DD: traumatisch, infectieus, erytroplakie

BRUINE LAESIES
DD: naevus pigmentosus, melanoom, syndroom van Peutz-Jeghers.
Voorkeurslocaties: palatum, wang, lippen, gingiva.
Alarm symptomen: bloedingen, pijn, mobiel worden van elementen

VESICO-BULEUZE LAESIES
DD: Herpes simplex, Herpes zoster, aften, Pemphigus vulgaris, erythema exsudativum multiforme (EEM)

© 2026 Esculaap.nl - Alle rechten voorbehouden - Versie 2.0